

วิธีการกู้ยืมจากต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์

การขอกู้ยืมจากธนาคารในต่างประเทศ หมายถึงการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศ จากธนาคารใดธนาคารหนึ่งในต่างประเทศมาโดยผู้ส่งสินค้าเข้ากู้ยืมต่อ โดยมีธนาคารพาณิชย์ผู้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต¹ เป็นผู้ค้ำประกันนั่นเอง ส่วนธนาคารในต่างประเทศที่ยินยอมให้กู้ยืมได้นั้น ปกติเป็นธนาคารต่างประเทศที่ทำหน้าที่เป็นธนาคารผู้แจ้งการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต² หรือทำหน้าที่เป็นธนาคารผู้ตกลงรับซื้อตั๋วและเอกสารเพื่อการชำระเงิน³ ของธนาคารพาณิชย์ที่เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต

---

¹ธนาคารพาณิชย์ผู้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต (Opening Bank) คือธนาคารผู้ออกหนังสือเลตเตอร์ออฟเครดิต เพื่อรับรองการชำระหนี้ให้แก่ผู้ส่งสินค้าออกในต่างประเทศ หรือผู้รับประโยชน์ตามเงื่อนไข ข้อตกลงที่ได้ระบุไว้ในหนังสือเครดิต "ทุนผู้ส่งสินค้าภายในประเทศ"

ชรินทร์ พิทยาวิวิธ "เลตเตอร์ออฟเครดิตการค้า" พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2516 หน้า 13.

²ธนาคารผู้แจ้งการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต (Advising Bank or Notifying Bank) คือธนาคารตัวกลางที่รับเลตเตอร์ออฟเครดิต ผ่านไปยังผู้รับประโยชน์ ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการรับซื้อและรับส่งตั๋วแลกเงินภายใต้ข้อกำหนดในเลตเตอร์ออฟเครดิต รวมทั้งเป็นธนาคารกลางของผู้ขายสินค้าที่อยู่ต่างประเทศ

ชรินทร์ พิทยาวิวิธ "เลตเตอร์ออฟเครดิตการค้า" พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2516 หน้า 12.

³ธนาคารผู้ตกลงรับซื้อตั๋วและเอกสารเพื่อการชำระเงิน (Negotiating Bank) คือสำนักงานสาขาหรือธนาคารตัวแทนต่างประเทศ ผู้รับภาระการชำระเงินแทนธนาคารผู้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต ในกรณีที่ผู้รับประโยชน์หรือผู้ส่งสินค้าออกได้ปฏิบัติตามเงื่อนไข

ธนาคารต่างประเทศที่ยินยอมให้กู้ยืมได้นั้น เนื่องจากได้มีการติดต่อกันมานานพอสมควรและทราบชื่อเสียงของธนาคารพาณิชย์ผู้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตเป็นอย่างดีว่าเป็นที่เชื่อถือได้ ธนาคารต่างประเทศก็จะตั้งวงเงินขึ้นจำนวนหนึ่ง เพื่อใช้สำหรับการกู้ยืมเพื่อให้ผู้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตยืมช่วงต่อไป ตัวอย่างเช่น ธนาคาร กสิกรไทยติดต่อกับธนาคาร เซสแมนฮัตตัน นิวยอร์ก เป็นเวลาพอสมควร ต่อมาธนาคาร เซสแมนฮัตตัน ตั้งวงเงินให้ 5,000,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เพื่อใช้สำหรับการขอกู้ยืมในการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตส่งสินค้าเข้า มิใช่ว่าธนาคาร กสิกรไทยจะเอาเงินเข้ามาเก็บไว้ทั้ง 5,000,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา การกู้ยืมกับธนาคาร เซสแมนฮัตตันจะต้องทำเป็นเฉพาะราย ๆ ไป เช่น เมื่อเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตไป 100,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาก็จะขอกู้ยืมเฉพาะจำนวนเงินตามเครดิตเท่านั้น แต่เมื่อขอกู้ยืมรวมกันหลายรายแล้ว ยอดคงเหลือจะต้องไม่เกินวงเงินที่ได้รับและรวมถึงกำหนดเวลาที่ทางธนาคาร เซสแมนฮัตตัน กำหนดไว้ด้วย

1. วิธีการปฏิบัติกันธนาคารต่างประเทศ

ปกติการขอกู้ยืมตามเลตเตอร์ออฟเครดิต ธนาคารต่างประเทศจะกำหนดระยะเวลาการชำระเงินคืน สูงสุดไม่เกิน 180 วัน วิธีการมี 2 แบบคือ

ก. แบบการขอให้เปิดบัญชีเงินทรองจ่ายล่วงหน้า (Advance) การขอกู้ยืมแบบนี้ไม่ต้องมีหลักฐานประกอบการขอกู้เพียงแต่ธนาคารพาณิชย์ผู้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต ออก

ที่ไต่ระบุไว้ในหนังสือเครดิต ซึ่งพร้อมที่จะมาขอรับเงินจากสำนักงานสาขาหรือธนาคารตัวแทนต่างประเทศที่เปิดเครดิตผ่านธนาคารดังกล่าวก็จะตรวจสอบเอกสารที่ผู้รับประโยชน์นำมายืนยันว่าถูกต้องตามเงื่อนไข ที่ไต่ระบุไว้ในหนังสือเครดิตทุกประการหรือไม่ หากเอกสารที่นำมายืนยันถูกต้องธนาคารดังกล่าว จะปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้ให้ไว้ เช่น จ่ายเงินให้ทันที หรือจัดส่งตัวมาให้ผู้จ่ายรับรองตัว

ธนินทร พิทยาวิวิธ "เลตเตอร์ออฟเครดิตการค้า" พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2516 หน้า 13.

จดหมายขอกู้ยืมแบบนี้ไปพร้อมกันเมื่อเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต การเรียกเก็บดอกเบี้ย ธนาคารต่างประเทศจะคิดและเรียกเก็บพร้อมกับเงินต้นเมื่อครบกำหนด หรือบางธนาคาร ในต่างประเทศอาจจะเรียกเก็บค่าดอกเบี้ยมาเป็นรายเดือนก็ได้ ทั้งนี้ แล้วแต่ระบบงาน ของแต่ละธนาคารในต่างประเทศ

ข. แบบการขายลดโดยให้ธนาคารตัวแทนรับรองตั๋วแลกเงิน (Acceptance) แบบวิธีการกู้ยืมแบบนี้ ธนาคารต่างประเทศจะเรียกเรื่องเอกสารประกอบการกู้ยืม ต่อไปนี้

- ตั๋วแลกเงิน⁴ สั่งจ่ายธนาคารในต่างประเทศ
- สำเนาใบกำกับสินค้า⁵ เพื่อแจ้งให้ทราบรายการสินค้าและจำนวนเงิน

⁴ตั๋วแลกเงิน คือคำสั่งจ่ายเงินของผู้ออกตั๋วแลกเงิน สั่งให้ผู้จ่าย จ่ายเงินของคน ซึ่งมีอยู่กับผู้จ่าย หรืออาจเป็นเอกสารแสดงการเป็นลูกหนี้หนึ่งอย่างใดของผู้จ่ายกับผู้สั่งจ่ายก็ได้

ธนินทร พิทยาวิวิธ "เลตเตอร์ออฟเครดิตการค้า" พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2516 หน้า 33.

ตั๋วแลกเงิน คือตราสารที่บุคคลฝ่ายหนึ่ง เรียกว่าผู้สั่งจ่ายสั่งบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่าผู้จ่าย ให้ชำระเงินทันทีเมื่อถูกเรียกเรื่อง หรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้แก่บุคคลที่สาม เรียกว่าผู้รับเงิน ผู้จ่ายเงินตามตั๋วแลกเงินอาจจะเป็นธนาคารที่เปิดเครดิตหรือธนาคารที่แจหรือยืนยันเครดิตก็ได้ แล้วแต่ประเภทและเงื่อนไขของเลตเตอร์ออฟเครดิต จะกำหนดไว้

ประยูร จินดาประคิมส์ "การธนาคารพาณิชย์การค้าเงินงานและการบัญชี" พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2512 หน้า 354.

⁵ใบกำกับสินค้า (Invoice) เป็นบัญชีแสดงรายการและราคาสินค้า ตลอดจน รายละเอียดต่าง ๆ เช่น ชื่อเรือ น้ำหนัก เครื่องหมายการส่ง เป็นเอกสารที่ใช้ตรวจสอบ กับสัญญาซื้อขายและเอกสาร

ธนินทร พิทยาวิวิธ "เลตเตอร์ออฟเครดิตการค้า" พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2516 หน้า 33.

- สำเนาใบตราสารส่งสินค้า⁶ เพื่อทราบวันที่ส่งสินค้าลงเรือ

วิธีการแบบนี้เหมือนกับการทำเช็คลดตั๋วเงินในประเทศไทย คือ ธนาคารต่างประเทศจะคิดค่าส่วนลดและค่าธรรมเนียมโดยเรียกเก็บก่อนทันที และจะเรียกเก็บเงินต้นเมื่อครบกำหนดเวลาชำระคืน

อย่างไรก็ตามการขอกู้ยืมทั้งสองแบบนี้ ธนาคารพาณิชย์จะขอกู้ยืมในแบบใดก็ได้ แต่ไม่ถือเป็นคำสั่งตายตัว เพราะขึ้นอยู่กับธนาคารต่างประเทศ เช่น บางธนาคารอาจจะมีข้อตกลงกันว่า ในการขอกู้ยืมถ้าจำนวนเงินที่ขอกู้ยืมต่ำกว่า 1,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จะไม่ให้ ถ้าต่ำกว่า 5,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จะให้แบบ การขอให้เบิกบัญชีเงินทรงจ่ายล่วงหน้า แต่ถ้าเกิน 5,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จะให้แบบ การขายลดโดยให้ธนาคารตัวแทนรับรองตัวแลกเงิน

ศูนย์วิทยทรัพยากร

⁶ ใบตราสารส่งสินค้า (Bill of Lading) เป็นเอกสารที่ผู้รับขนส่งตกลงยินยอมขนส่งสินค้าไปยังจุดหมายปลายทางที่กำหนดกันตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ระบุไว้ ใบตราส่งสินค้า อาจแยกเป็นทางเรือ ทางรถไฟ และทางอากาศ แต่การขนส่งทั่วโลกที่กระทำกันอยู่เวลานี้ประมาณ ร้อยละ 90 เป็นการขนส่งทางเรือ

เฉลิม ยงบุญเกิด "เลตเตอร์ออฟเครดิต" ทางหุ้นส่วนจำกัด บำรุงสาส์น พ.ศ. 2514 หน้า 60
ชรินทร์ พิทยาวิวิธ "เลตเตอร์ออฟเครดิตการค้า" พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2516 หน้า 34.

2. วิธีการปฏิบัติธนาคารพาณิชย์ผู้ขอขอยืม

ในการขอยืมทั้งสองแบบ ธนาคารพาณิชย์ผู้ขอขอยืมจะต้องระบุค่าขอยืมลงไปในหนังสือมอบอำนาจการรับซื้อเอกสาร⁷ และหนังสือมอบอำนาจการจ่ายเงิน⁸ ซึ่งต้องส่งไปพร้อมกับการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต นอกจากนี้ต้องระบุกำหนดเวลาชำระเงินคืนไปพร้อมกันด้วย ส่วนการที่จะส่งให้ธนาคารต่างประเทศให้ขอยืมในแบบใดนั้น ต้องแล้วแต่วิธีการปฏิบัติของแต่ละประเทศ เช่น ธนาคารบางประเทศ ก็นิยมทำในแบบการขอให้เปิดบัญชีเงินทรรองจ่ายล่วงหน้าอย่างเดียวกัน บางประเทศทำได้ทั้งสองแบบก็มี

⁷หนังสือการมอบอำนาจการรับซื้อเอกสาร (Authority to Negotiate) เป็นหนังสือมอบอำนาจให้ซื้อเอกสาร โดยให้ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศที่ระบุไว้ในหนังสือเลตเตอร์ออฟเครดิตให้เป็นผู้รับซื้อเอกสาร จำเป็นต้องทราบต่อไปอีกว่าจะต้องปฏิบัติโดยวิธีใด เพื่อให้ได้รับเงินคืน ในหนังสือนี้จะแจ้งรายละเอียด เงื่อนไขที่ขอให้ธนาคารตัวแทนปฏิบัติ และขณะเดียวกัน ก็เท่ากับเป็นหนังสือนำเสนอเลตเตอร์ออฟเครดิต ที่ธนาคารผู้เปิดส่งไปด้วย

⁸หนังสือมอบอำนาจการจ่ายเงิน (Authority to Pay) เป็นหนังสือมอบอำนาจให้จ่ายเงิน หมายความว่า ธนาคารผู้เปิดเครดิต ไม่ได้มีบัญชีเงินฝากอยู่กับธนาคารผู้รับซื้อเอกสาร หรืออาจจะมีบัญชีอยู่กับธนาคารผู้รับซื้อเอกสารก็ได้ แต่ไม่ใช่เงินสกุลเดียวกับเครดิตที่เปิดไป หรือบางครั้งธนาคารผู้เปิดต้องการเงินจากธนาคารผู้รับมอบอำนาจให้จ่ายเงิน ซึ่งเป็นนโยบายทางการเงินของธนาคารผู้เปิดเครดิต

ปรานี ฉัตรไพบุลย์วัฒน์ "การช่วยเหลือทางการเงินของธนาคารพาณิชย์เกี่ยวกับเลตเตอร์ออฟเครดิต." บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2517.

3. หลักการพิจารณาขอกู้ยืมจากต่างประเทศให้แก่ลูกค้าผู้สินเชื่อเขา

3.1 พิจารณาถึงผู้ขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต ว่ามีวงเงินทรัสต์ที่ตรงกับธนาคารพาณิชย์หรือไม่ และถ้ามี ใ้ระยะเวลาการชำระเงินนานเท่าใด ทั้งนี้ เพื่อใช้ประกอบการขอระยะเวลาขอกู้ยืมจากธนาคารต่างประเทศให้เหมือน ๆ กัน

3.2 พิจารณาถึงเรื่องค่าใช้จ่ายรวมไปถึงอัตราดอกเบี้ยในการขอกู้ยืมจากธนาคารต่างประเทศด้วย เพราะบางครั้งหรือบางเวลาอัตราดอกเบี้ยอาจจะสูงเกินกว่าที่ธนาคารพาณิชย์ผู้ขอกู้ยืมจะเรียกเก็บจากผู้ขอเปิดเครดิตได้

การขอกู้ยืมทั้งสองแบบนี้ อัตราค่าดอกเบี้ยจะมีอัตราเท่า ๆ กันหรืออาจจะผิดกันไม่มากนักในบางระยะเวลา ตัวอย่างเช่น แบบ การขอให้เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ล่วงหน้า เรียกเก็บเฉพาะค่าดอกเบี้ยอย่างเดียว เช่น ร้อยละ 12 ต่อปี แต่ถาเป็นแบบ การขายลดโดยให้ธนาคารตัวแทนรับรองตัวแลกเงิน จะเรียกเก็บค่าดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมด้วย เช่น ดอกเบี้ย ร้อยละ 10.5 ต่อปี และค่าธรรมเนียมอีกร้อยละ 1.5 ต่อปี รวมแล้วก็เท่ากับร้อยละ 12 ต่อปีเหมือนกัน

4. การได้เปรียบและเสียเปรียบในแบบการขอกู้ยืมจากต่างประเทศ

4.1 ถ้าทำแบบการขอให้เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ล่วงหน้า ดอกเบี้ยไม่ถูกเรียกเก็บก่อน แต่ถาเป็นแบบการขายลดโดยให้ธนาคารตัวแทนรับรองตัวแลกเงินจะเรียกเก็บก่อน

4.2 ในกรณีต้องการชำระเงินต้นคืนก่อนกำหนด แบบ การขอให้เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ล่วงหน้า จะคิดดอกเบี้ยจนถึงวันที่ได้รับจดหมายส่งจ่าย "แต่ถาเป็นแบบการขายลดโดยให้ธนาคารตัวแทนรับรองตัวแลกเงิน เฉพาะค่าส่วนลดอย่างเดียว ค่าธรรมเนียมไม่ได้รับคืน

4.3 สำหรับการขอกู้ยืมแบบ การขอให้เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ล่วงหน้าไม่ต้องมีหลักฐานประกอบ